

ТЕХНОЛОГІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В статті розглянуто поняття дистанційного навчання, досліджено актуальність дистанційного навчання. Визначено особливості дистанційного навчання у порівнянні з традиційною формою навчання. Проаналізовано технологію дистанційного навчання..

Ключові слова: дистанційне навчання, інформаційні технології, мережа Інтернет..

Abstract

In the article the concept of distance learning is considered, the relevance of distance learning is explored. The features of distance learning in comparison with the traditional form of training are determined. The technology of distance learning is analyzed ..

Keywords: distance education, information technologies, Internet network .

Вступ

Зміни в політичній, економічній і соціальній сферах суспільного життя, швидкий розвиток нових інформаційних технологій вимагають використання нових підходів до розбудови всієї національної системи освіти. В системі вищої освіти, на перший план висувається завдання удосконалення системи вищої педагогічної освіти, сучасних технологій навчання та виховання. Перед вищою школою поставлене завдання переходу до системи підготовки, яка відповідно до здібностей особистості має задовольняти її потреби у здобутті відповідного рівня освіти.

З розвитком нових інформаційних та технічних засобів доставки навчального матеріалу в вищих навчальних закладах склалися передумови появи і розвитку нового напрямку в освіті – дистанційного навчання, яке ґрунтується на комп'ютерних і телекомунікаційних технологіях.

Метою статті є дослідження технології дистанційного навчання.

Основна частина

Використання дистанційних технологій у навчальному процесі вищих навчальних закладів потребує змін у методиці викладання дисциплін. Для студентів викладач перестає бути єдиним джерелом отримання знань. Виникає необхідність у зміні методики проведення аудиторних занять та удосконалення контролю за самостійною роботою студента.

Узагальнюючи вітчизняні педагогічні роботи, в яких розкриваються питання теорії і практики дистанційного навчання, можна виділити декілька напрямів здійснених наукових досліджень, а саме: наукове забезпечення дистанційної професійної освіти, проблеми і напрями досліджень в цій області (В. Ю. Биков, Н. І. Міхальченко, Л.А. Лещенко і ін.); організаційно-педагогічні основи дистанційної освіти за межею і в Україні, підходи до реалізації (В. В. Олійник, В. М. Кухаренко, П. М. Таланчук , В. В. Шейко , А. Н. Бітченко, С. А. Мясников і ін.). Проблемні аспекти дистанційної форми освіти та можливості її використання в Україні досліджували В. М. Толочко Ю. П. Медведєва, М. В. Зарічкова, Я. І. Панкратова [1].

Сьогодні у світі швидкими темпами збільшуються кількість користувачів персональних комп'ютерів та програмного забезпечення, це створює сприятливі умови для розвитку дистанційного навчання та застосування технологій дистанційного навчання. Також стрімко зростає кількість студентів вищих навчальних закладів, що навчаються за цією технологією [2].

Дистанційне навчання – це систематизоване та цілеспрямоване навчання, яке здійснюється на певній відстані від викладача [1].

Виділяють такі особливості дистанційної форми навчання порівняно з традиційною, як [3]:

1) Гнучкість. Студенти не відвідують регулярних лекційних занять та семінарів, а навчаються у зручний для себе час та в зручному темпі.

2) Модульний виклад навчального матеріалу. Основою програми дистанційного навчання є модульний принцип. Кожна окрема дисципліна або низка дисциплін, які мають освоїти студенти, створюють цілісне уявлення про відповідну предметну сферу. Це дає змогу студентам з переліку незалежних навчальних курсів формувати навчальний план, який відповідає індивідуальним або груповим потребам.

3) Паралельність. Дистанційне навчання можна поєднувати із основною професійною діяльністю.

4) Віддаленість. Відстань від місця перебування студента, до навчального закладу не є перешкодою для ефективного освітнього процесу (за умов наявності якісного зв'язку).

5) Асинхронність. У процесі навчання викладач і студент можуть реалізовувати технологію навчання незалежно в часі, тобто за зручним для кожного розкладом та в зручному темпі.

6) Масовість. Кількість студентів дистанційної форми навчання не обмеженим. Студенти мають відкритий доступ до багатьох джерел навчальної інформації (електронні бібліотеки, бази даних), а також мають можливість спілкуватися один з одним та безпосередньо з викладачем через засоби зв'язку.

7) Рентабельність. Йдеться про ефективність дистанційного навчання. Середня оцінка зарубіжних і українських освітніх систем дистанційного навчання засвідчує, що вартість їх приблизно на 50% дешевша, в основному завдяки ефективнішому використанню наявних навчальних площ і технічних засобів інформаційних технологій, а також більш сконцентрованому змісту навчальних матеріалів та орієнтованості технологій дистанційного навчання на значну кількість студентів

8) Статус науково-педагогічного працівника. Мова йде про нову роль викладача, коли він виконує такі функції, як координація пізнавального процесу, корекція курсу, який вивчають, консультування, керівництво навчальними проектами і т. д. Взаємодія з тими, хто навчається, може здійснюватися і за допомогою електронної пошти, і під час безпосереднього контакту.

9) Статус студента. Щоб пройти дистанційне навчання, від студента вимагають особливої мотивованості, самоорганізації, працелюбності і необхідного початкового рівня освіти.

10) Нові інформаційні технології. У ДН використовують переважно нові інформаційні технології (комп'ютери, аудіо, відеотехніка, системи телекомунікації та ін.).

Під технологією дистанційного навчання розуміють сукупність знань про способи й засоби процесу навчання, яке здійснюється на основі інформаційно-комунікативних технологій, при якому можна спостерігати якісну зміну об'єкта.

Технологія дистанційного навчання складається з педагогічної та інформаційної технологій дистанційного навчання. Педагогічна технологія дистанційного навчання - це технологія активного спілкування викладача зі студентами з використанням телекомунікаційного зв'язку та методології індивідуальної роботи студентів з структурованим навчальним матеріалом, представленим у електронному вигляді.

Інформаційна технологія дистанційного навчання – це технології формування, передачі та збереження навчальних матеріалів, організації і супроводу навчального процесу дистанційного навчання за допомогою телекомунікаційного зв'язку [4].

На сьогоднішній день виділяють декілька технологій дистанційного навчання, які відрізняються:

- за формою викладення матеріалів;
- за наявністю посередника у процесі навчання;
- за ступенем використання персональних комп'ютерів та телекомунікацій;
- за технологіями контролю навчального процесу;
- за ступенем використання в технології навчання традиційних методів ведення навчального процесу;
- за способами автентифікації студентів при здачі іспитів.

Основною умовою використання технологій дистанційного навчання у вищих навчальних закладах є надання студентам вільного доступу до електронних освітніх ресурсів шляхом використання сучасних інформаційних технологій та телекомунікаційних мереж.

Технології дистанційного навчання у вищій освіті позитивно впливає на вирішення таких проблем при підготовці майбутніх фахівців, як [2]:

- покращення рівня якості освіти у ВНЗ;
- поява нових можливостей для оновлення змісту навчання та методів викладання дисциплін і розповсюдження знань;
- підвищення професійної мобільності та активності майбутніх фахівців;
- розширення доступу до всіх рівнів освіти, реалізації можливостей її одержання для великої кількості молодих людей, включаючи тих, хто не може навчатись у вищих навчальних закладах за традиційними формами внаслідок браку фінансових або фізичних можливостей, професійної зайнятості, віддаленості від великих міст тощо;
- створення єдиного освітнього простору в межах вищої освіти;
- індивідуальних підхід до навчання при масовості вищої освіти.

Технології дистанційного навчання включають в себе індивідуалізований процес передачі та засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності майбутніх фахівців. Такі технології можна розглядати як природний етап еволюції традиційної системи освіти від дошки з крейдою до електронної дошки й комп'ютерних навчальних систем, від книжкової бібліотеки до

електронної, від звичайної аудиторії до віртуальної аудиторії. Такі технології надають можливість проводити дистанційне навчання за допомогою мережі Інтернет; урізноманітнювати засоби спілкування студентів і викладачів (електронна пошта, чат, форум, обмін файлами тощо); активізувати роль викладача і здійснювати повний контроль за процесом навчання; застосовувати багаторівневу систему тестування; поповнювати базу даних, накопичувати різнобічну статистику.

Висновки

Дистанційне навчання стає альтернативою заочної форми навчання, але позбавленої її недоліків (переривчастість навчального процесу, відсутність постійного зворотного зв'язку, відсутність доступу до бібліотечних фондів).

Дистанційне навчання відкриває студентам доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, дає зовсім нові можливості для творчості, знаходження і закріплення різних професійних навичок, а викладачам дозволяє реалізовувати принципово нові форми і методи навчання із застосуванням концептуального і математичного моделювання явищ і процесів.

Система дистанційної освіти може і повинна зайняти своє місце в системі освіти, оскільки при грамотній її організації вона може забезпечити якісну освіту, що відповідає вимогам сучасного суспільства сьогодні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бітченко А. Н. Дистанційне навчання: визначення, переваги, проблеми впровадження [Електронний ресурс] / А. Н. Бітченко, С. А. Мясников. – Режим доступу: <http://ldn-knteu.ucoz.ua/Documents/Bit4enkoDosvid.doc>
2. Биков В. Ю. Проектний підхід і дистанційне навчання у професійній підготовці управлінських кадрів [Електронний ресурс] / В. Ю. Биков. – Режим доступу: <http://www.ime.edu-ua.net/cont/Bykov1.doc>
3. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://194.44.29.29/Files/PublicItems/FldDoc/7/Distance.doc>
4. Кухаренко В. М. Дистанційне навчання та умови застосування / В. М. Кухаренко, О. В. Рибалко, Н. Г. Сиротенко . – Х., 2002. – 320с.

Мурза Сергій Павлович – студент групи КІН-18мі, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Науковий керівник: **Прищак Микола Дем'янович** – канд. пед. наук, доцент кафедри філософії та гуманітарних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Murza Serhii P. – student of group KIN-18 m, faculty of management and information security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Supervisor: Prysach Nicolai D. – Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of Philosophy and Humanities, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa